

Mijnheer de voorzitter

Toen we tijdens de voorbereiding van deze avond de vorige algemene beschouwingen nog eens doorbladerden constateerden dat deze inhoudelijk erg op elkaar begonnen te lijken. Op zich natuurlijk niet verwonderlijk omdat zowel de voorjaarsnota als de begroting opgesteld zijn conform het coalitieakkoord. Om niet opnieuw in herhaling te vallen heeft Lokaal Belang dit keer gekozen voor een iets andere invulling van haar algemene beschouwingen.

Desondanks zijn wat Lokaal Belang betreft algemene beschouwingen 2012 wel lastiger dan die van de afgelopen jaren. Natuurlijk is het voor elke gemeente, en dus ook voor de Oude IJsselstreek, moeilijk om in deze tijden tot een sluitende begroting te komen. Voeg hierbij de onzekerheid over komende maatregelen die het nieuwe kabinet over ons afroept dan wordt je daar als lokaal bestuurder niet echt vrolijk van.

Veel inwoners van Nederland worden op een of andere wijze geconfronteerd met kortingen die tot honderden euro's kunnen oplopen. Lokaal Belang kan dit niet veranderen maar wat wij wel kunnen is zorgvuldig kijken naar de gemeentelijke financiën en de vertaling hiervan naar de lasten voor onze inwoners. Ons uitgangspunt is en blijft *zo optimaal mogelijke voorzieningen tegen zo laag mogelijke lasten* en vanuit dit standpunt ligt hier een evenwichtige, sluitende begroting voor.

Toch willen we nog enkele onderdelen benoemen.

Als eerste de hondenbelasting. Op initiatief van Lokaal Belang is in de vorige raadsperiode een motie aangenomen om de hondenbelasting gefaseerd af te schaffen. Vorig jaar is de eerste fase ingevoerd maar het college stelt nu voor dit besluit te herroepen en over te gaan tot herinvoering van de volledige hondenbelasting. Voor Lokaal Belang is dit onacceptabel. We stellen voor de 'tekorten' die door afschaffen hondenbelasting ontstaan te dekken uit het geraamde overschot 2013.

Ook de toeristenbelasting is een jaarlijks onderwerp. U wilt deze met 3 cent verhogen en naar onze mening levert deze 3 cent een meervoud aan administratieve kosten op voor de ondernemers. Wij adviseren u van deze verhoging af te zien.

Uw college wil verder met het beleid conform de nota 'vuur voor cultuur'. Een onderdeel hierin is de 2% regel ten aanzien van nieuwe gemeentelijke werken en inrichting openbare ruimte. In onze ogen is dit een 'open-eind' regeling en we zouden graag meer inzicht in de financiële consequenties willen krijgen alvorens akkoord te kunnen gaan.

In de rotonde is door meerdere fracties gereageerd op de onderhoudstoestand van de wegen. Hierbij werd de suggestie gewekt dat de wegen binnen onze gemeente in erbarmelijke staat zouden zijn. Lokaal Belang deelt deze mening niet. We zijn het er wel over eens dat er weggedeeltes/straten zijn die opgeknapt moeten worden maar wij hebben de indruk dat het huidige budget voldoende is om in het reguliere wegenonderhoud te voorzien.

Vanuit de PvdA is gevraagd om mogelijkheden extra investeringen te doen. Dit met als onderbouwing de lage rentestand en om een impuls te geven aan de economie in tijden van crisis. We staan hier niet afwijzend tegenover.

Binnen onze fractie is er enige bezorgdheid over het buitengebied. Er is geen budget meer voor het landschapsbeleid. Lokaal Belang is van mening dat het landschap een van de pijlers in onze gemeente is en dat het landschap door de bewoners wordt

onderhouden. Hierin verdienen ze ondersteuning. Is het college bereid om hier nog eens kritisch naar te kijken?

Er is een fors bedrag opgenomen voor herinrichting kantooruimtes ten behoeve van het nieuwe werken. Lokaal Belang vraagt u hierin zeer terughoudend te zijn. Niet omdat we het ambtelijk apparaat geen goede werkplek gunnen maar omdat de komende jaren grote veranderingen te verwachten zijn in de werkwijze van het ambtelijk apparaat maar ook het personeelsbestand en een mogelijke herindeling.

Lokaal Belang heeft middels een brief ook gevraagd naar de wijze waarop de grondprijs van af te boeken gronden wordt vastgesteld. Deze vraag is nog niet door het college beantwoord.

Zoals ieder jaar gaat de discussie in de algemene beschouwingen voornamelijk over de OZB en dan vooral over de percentages. En net als ieder jaar doen wij hier niet aan mee. Op initiatief van Lokaal Belang en de beide andere coalitiepartijen is het begrip woonlasten ingevoerd. Dit zijn de totale lasten van rioolheffing, afvalstoffenheffing en OZB en deze lasten mogen totaal met niet meer dan 3% stijgen. Volgens ons een helder kader.

Het college stelt zelfs voor om de woonlasten dit jaar met maar 2% te laten stijgen en als we dan toch percentages willen noemen een korting van maar liefst 33%. Maar laten we gewoon concreet blijven, de woonlasten stijgen met 15 euro per aansluiting en hiermee zijn we weer terug op het belastingniveau van 2011. En als je dit afzet tegen de kortingen die het kabinet ons oplegt is Lokaal Belang van mening dat we een innovatief college en ambtelijk apparaat hebben die zich, en nu wel weer procenten, meer dan 100% inzetten om de gemeente Oude IJsselstreek te behouden en versterken tot een gemeente waar wonen, werken en welzijn optimaal op elkaar zijn afgestemd.

Mijnheer de voorzitter, tijdens de behandeling van de voorjaarsnota hebben we verder gekeken dan een jaar vooruit. We hebben samen met de overige fracties geconcludeerd dat we geen voorstander zijn van korte-termijn- cq schijnoplossingen maar streven naar een duurzaam beleid met structurele oplossingen voor de Oude IJsselstreek. Hierbij willen we geen afwachtende, passieve rol maar betrokkenheid vanaf het begin, samen met het college, ambtelijk apparaat, deze raad en onze inwoners de uitdaging aan gaan.

Vanaf de voorjaarsnota hebben vier fracties samen met de portefeuillehouder en ambtenaren een constructief overleg gevoerd wat heeft geleid tot bijgevoegde veranderagenda. Hierin staan een zevental onderwerpen benoemd die komende periode verder worden uitgewerkt om te onderzoeken hoe het meer kan met minder. In dit betoog gaat Lokaal Belang hiermee verder op onder de titel:

Hoe tegenwind je verder brengt

Mijnheer de voorzitter, even googelen leert dat veel colleges en bedrijven op dit moment termen uit de zeilwereld hanteren en voortdurend wordt daarbij benadrukt dat uitdrukkingen als 'schipperen', 'laveren' en 'overstag gaan' niet bedoeld zijn in een negatieve context maar als een methodiek om toch vooruit te komen.

Lokaal Belang kan niet anders dan constateren dat we forse tegenwind hebben, niets doen of de weg terug is geen optie. Maar tegen de wind in blijven zeilen leidt ertoe dat we aan lager wal geraken en dat is zeker niet de bedoeling.

Misschien moeten we kijken naar een andere metafoor, 'het is juist de tegenwind die een vlieger tot grote hoogten doet stijgen' en vanuit deze one-liner zijn al diverse symposia georganiseerd waarbij de centrale vraag is: leggen we ons neer bij de huidige situatie of vinden we samen creatieve en ondernemende manieren om de crisis om te buigen tot een kans?

Het zal u niet verbazen dat Lokaal Belang de laatste insteek kiest. Belangrijk is dat we niet voortdurend en overhaast reageren op de waan van de dag, wat Den Haag roept, wat de krant schrijft, maar dat we een toekomstbestendige visie opbouwen waarin het welbevinden van onze inwoners centraal blijft staan. Hierin komen dan ook onderdelen als zorg, leefomgeving en werk aan de orde.

Een aanzet om deze visie te herformuleren wordt gegeven in de bijgevoegde veranderagenda. Maar om een verandering in te zetten zijn wel een aantal stappen nodig;

- Natuurlijk blijven er prioriteiten en moeten er dead-lines gehaald worden maar wij denken dat het minstens zo belangrijk is om te blijven investeren in een goede voorbereiding, in goede relaties maar ook om tijd te nemen voor evaluaties en momenten van bezinning.
- Wees niet alleen gericht op taken of op onderwerpen van een hoog abstractieniveau maar leg de focus op samen, raad en college, gemeentebestuur en inwoners, samen optrekken bij het formuleren en realiseren van doelen. Investeren op een evenwichtige samenwerking met verschillende mensen in plaats van fixatie op eigen doelen.
- Volg de 'wet van de boerderij' (Stephen R. Covey). Je moet investeren in grondbewerking, bemesting, je moet eerst graan zaaien, het gewas aandacht geven, verzorgen en pas als de korenhalm rijp is kun je oogsten. Met andere woorden investeer op inlevingsvermogen, verantwoordelijkheidsgevoel en betrouwbaarheid van iedereen die zich bij onze gemeente betrokken voelt.
- En als laatste creëer en versterk verbindingen. Binnen onze gemeente zijn er verschillende rollen, die van onze inwoners is anders als die van het bestuur. Het ambtelijk apparaat heeft een andere rol dan het college. Ook de raad heeft een eigen rol, sterker nog, binnen de raad zijn meerdere rollen (kaderstelling, volksvertegenwoordiging, controle). Zie de rollen niet als concurrerend maar als elkaar versterkend. Maak gebruik van elkaars expertise.

De maatschappij om ons heen verandert in hoog tempo, wij vragen mensen om ons heen om te veranderen, nieuwe rollen op zich te nemen en Lokaal Belang is van mening dat we als raad ook naar onszelf moeten durven kijken. Kunnen we nog optimaal functioneren vanuit onze huidige traditie? Durf je je rol te veranderen om te ervaren dat al die verschillende rollen bijdragen aan het gezamenlijke doel: een leefbare gemeente tegen zo laag mogelijke lasten. Door het respecteren en samenbrengen van elkaars rollen wordt de scheiding tussen politiek en inwoners minder groot.

Maar goed, hoe maken we dit concreet.

Tijdens de behandeling van de voorjaarsnota is door alle partijen geconstateerd dat we niet moeten blijven hangen in het verleden. We moeten samen aan de slag om te zoeken naar mogelijkheden, kansen en oplossingen. Vier partijen hebben deze uitdaging opgepakt en dit traject heeft geresulteerd in een veranderagenda met daarin een

zevental thema's (groen, onderwijs, open source, subsidies, accommodaties, vervoer en welzijnswerk). Elk onderwerp is kort toegelicht met voorbeeldvragen.

De vraag aan ons allen is hoe deze veranderagenda daadkrachtig op te pakken waarbij voor Lokaal Belang de eerder genoemde stappen een kader kunnen zijn voor een verdere en intensiever betrokkenheid van de samenleving.

In onze beleving zou er per thema een, politiek onafhankelijke, projectgroep gevormd kunnen worden. Een projectgroep bestaat uit raadsleden en wordt naar behoefte aangevuld met bijvoorbeeld de portefeuillehouder, ambtelijke deskundigen, externe deskundigen (bijv. organisaties, gebruikers) en betrokken inwoners.

Als voorbeeld wil ik u een werkwijze schetsen:

Als eerste worden per thema de wettelijke vereisten vastgesteld en hoe deze op dit moment in beleid vertaald zijn. Hiermee ontstaat helderheid over de kaders waarbinnen een thema behandeld kan worden.

Kaderstellende rol van de raad

Als tweede stap gaat de projectgroep een traject aan met diverse belanghebbenden om aanvullende prioriteiten en doelstellingen te formuleren.

Positieve ervaringen zijn er bijvoorbeeld al met de rotonde jong achterhoek en expertmeeting zwembaden.

Kaderstellende rol van de raad

Als derde stap worden doelstellingen in een breder spectrum getoetst, zoals met (belangen)verenigingen, buurt/wijkbewoners.

Volksvertegenwoordigende rol van de raad

Als vierde en laatste stap worden de doelstellingen samen met alle betrokkenen gerealiseerd en geëvalueerd.

We hebben een ervaring opgedaan met het begrotingsforum en de burgerjury staat nog steeds in de begroting.

Hierbij is het belangrijk dat we ons als bestuur, daar waar we te maken hebben met mondige burgers, ons niet terugtrekken in loopgraven (statisch), maar juist de verbinding (actief) opzoeken.

Controlerende rol van de raad.

Het klinkt simpel en het is simpel maar dit betekent wel dat we als raadslid niet alle rollen zelf moeten willen vervullen, durven loslaten en meer gebruik moeten maken van de kennis en mogelijkheden die onze inwoners te bieden hebben.

Mijnheer de voorzitter, afsluitend. We hebben ten aanzien van de begroting enkele financiële opmerkingen gemaakt en we zijn benieuwd naar de reactie van het college en de andere fracties. In het tweede gedeelte van dit betoog zijn er een aantal opmerkingen gemaakt die om een andere manier van denken van de raad vraagt. Wij vragen de andere fracties hoe zij staan tegenover de nieuwe rol van raad en inwoners en of ze bereid zijn om samen met ons deze nieuwe benadering ten aanzien van de veranderagenda en inwoners op te pakken.

Tot zover de bijdrage van Lokaal Belang in eerste termijn.